

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМНИЦТВОМ
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ТА ПЛАНУВАННЯ БІЗНЕСУ

Допущено до захисту

Завідувач кафедри _____

(підпис)

Балджи М.Д.

“ _____ ” _____ 2017 р.

ДИПЛОМНА РОБОТА

на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «магістра»

зі спеціальності 8.0305.04 “Економіка підприємства” за програмою

“Економіка, планування та управління бізнесом”

на тему:

**«ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ КОН'ЮНКТУРИ РИНКУ
ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ»**

Виконавець:

Студент ФЕУП 6 курсу 65 групи

(факультет)

Прохоров Кирило Євгенійович

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

д.е.н., професор

(науковий ступінь, вчене звання)

Балджи Марина Дмитрівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ОДЕСА - 2017 року

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1.ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ КОН'ЮНКТУРИ РИНКУ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	6
1.1.Сутність кон'юнктури ринку.....	6
1.2.Методи кон'юнктурних досліджень.....	14
1.3.Характеристика та особливості функціонування ринку інформаційно-комунікаційних технологій.....	19
РОЗДІЛ 2.ОЦІНКА ПОТОЧНОЇ КОН'ЮНКТУРИ РИНКУ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	29
2.1.Аналіз стану розвитку інформаційно-комунікаційних технологій на світовому ринку.....	29
2.2.Дослідження ринку інформаційних технологій України.....	47
2.3.Методичні підходи до оцінювання впливу інформаційно-комунікаційних технологій на розвиток ринку України.....	58
РОЗДІЛ 3. ПРОГНОЗУВАННЯ, ШЛЯХИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА РИНКУ УКРАЇНИ.....	68
3.1.Пропозиції щодо підвищення рівня розвитку інформаційно-комунікаційних технологій на ринку України.....	68
3.2.Модель оцінювання впливу факторів інформаційно-комунікаційних технологій на кон'юнктуру ринку України.....	79
3.3.Прогнозний аналіз зміни чинників розвитку інформаційно-комунікаційних технологій та їх впливу на ринок України.....	88
ВИСНОВКИ.....	100
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	103
ДОДАТКИ.....	116

ВСТУП

Актуальність теми. Інтенсивний розвиток інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) поставив людство перед початком нової фази свого розвитку – глобальним інформаційним суспільством, перехід до якого, в свою чергу, передбачає здійснення певних трансформацій в економічній, соціальній, політичній, правовій, культурній структурі суспільства кожної країни.

Досвід високо розвинених країн світу та численні дослідження в галузі говорять про те, що розвиток інформаційно-комунікаційних технологій є каталізатором для зростання конкурентоспроможності вітчизняного ринку, національної економіки, вирішення соціальних-екологічних проблем тощо. Відповідно зростає потреба в розробках ІКТ як науково-технічного, так і економічного характеру. Саме тому проблема оцінки впливу інформаційно-комунікаційних технологій на кон'юнктуру ринку України є досить актуальною.

Питанням дослідження розвитку ІКТ на основі його ринкової конкурентоспроможності займаються наступні зарубіжні вчені-економісти: Арон Р., Мерле М., Рябов С.П., Спікан Н.Дж., Шахназаров Г. Х., Шнідер Р. та вітчизняні – Ажнюк М. О., Г. В. Сакалош, С.М. Ромашко, Будаговська С.А., Войтко С. В., Герасимчук В. Г., С. Даниленко Н.Б. та ін.

Численні дослідження вчених-економістів світу підтверджують той факт, що ІКТ містять великий потенціал в майбутньому для економічного зростання. Все це свідчить про необхідність систематизації накопичених знань за визначеною тематикою та адаптації основних теоретичних положень до змін ІКТ України на загально-економічному рівні.

Метою дипломної роботи є розроблення теоретико-методичних засад та практичних рекомендацій, спрямованих на дослідження кон'юнктури ринку інформаційно-комунікаційних технологій в умовах глобальної інформатизації суспільства.

Відповідно до поставленої мети в роботі було визначено і вирішено такі **завдання**:

визначити наукові теоретичні засади категорій «кон'юнктура ринку» та «інформаційно-комунікаційні технології»;

подати науково-методичні підходи і методи аналізу впливу спеціалізованих показників розвитку ІКТ на вітчизняний ринок;

провести системно-структурний аналіз сучасного стану розвитку інформаційно-комунікаційних технологій у світі/ Україні;

дослідити діяльність найбільших ІТ-компаній України як найбільшого сектора ІКТ на основі фінансових та операційних показників;

розробити сукупність шляхів вдосконалення розвитку ІКТ України на міжнародному, національному та галузевому (підприємницькому) рівнях;

створити та охарактеризувати прогностичний аналіз зміни чинників розвитку ринку інформаційно-комунікаційних технологій України.

Об'єктом дослідження виступають процесивпливу галузі ІКТ на кон'юнктуру ринку України.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, науково-методичних положень та практичних рекомендацій щодо оцінки впливів інформаційних чинників розвитку кон'юнктури ринку ІКТ в Україні.

Для досягнення поставленої мети та вирішення основних завдань дипломної роботи застосовані різноманітні **методи дослідження**. До основних загальнонаукових методів дослідження, які використані, відносяться:

1 розділ – діалектичний метод пізнання; логічний та формально-логічний методи;

2 розділ – методи порівняння, кореляції, систематизації; групування; графічного аналізу;

3 розділ – системно-інформаційний підхід; економіко-статистичні методи прогнозування.

Теоретико-інформаційну основу дослідження становлять фундаментальні положення міжнародної економіки, законодавча база, статистичні збірники,

періодичні та монографічні видання, матеріали міжнародних, всеукраїнських науково-практичних конференцій.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативно-правові акти, фахова література, матеріали наукових конференцій та періодичних видань, статистичні дані Головного управління статистики.

Практичне значення одержаних результатів. Сформульовані та обґрунтовані в магістерській роботі наукові положення, висновки та пропозиції можуть бути використані для підвищення ефективності механізму розвитку вітчизняного ринку за рахунок сфери інформаційно-комунікаційних технологій.

Апробація результатів дипломної роботи та публікації. За результатами дослідження стаття була опублікована в матеріалах збірника наукових праць «Науковий вісник» №25. Одеський національний економічний університет. Факультет економіки та управління підприємництвом. Дослідження було апробоване в рамках випуску фахової статті на тему «Ринок інформаційних технологій України: формування попиту і пропозиції» у 2016 році.

ВИСНОВКИ

У дипломній роботі розроблено методичні засади та практичні рекомендації, спрямовані на підвищення розвитку кон'юнктури ринку інформаційно-комунікаційних технологій в умовах глобальної інформатизації суспільства. Проведене дипломне дослідження ринку на фоні галузі ІКТ, — дозволило зробити наступні висновки теоретичного і науково-практичного характеру:

1. Визначено наукові теоретичні засади категорій «кон'юнктура ринку» та «інформаційно-комунікаційні технології». Розроблено спеціалізовану компонентну структуру інформаційно-комунікаційних технологій.

2. Подано науково-методичні підходи і методи аналізу впливу спеціалізованих показників розвитку ринку ІКТ в Україні. Враховуючи позитивні та негативні сторони різноманітних математичних, статистичних методів, для оцінювання розвитку інформаційно-комунікаційних технологій в рамках міжнародного співробітництва було обрано систему із 17 спеціалізованих параметрів для дослідження, котрі, якнайкраще аналізують рівень розвитку інформаційно-комунікаційних технологій та міжнародного співробітництва в цій сфері та визначають якість розвитку суспільства, що є головною метою інформаційного суспільства.

3. Проведено системно-структурний аналіз сучасного стану розвитку інформаційно-комунікаційних технологій у світі та Україні. Для цілісного і об'єктивного аналізу стану ІКТ в світі було згруповано топ-30 країн за рівнем розвитку ІКТ, розглянуто їх на рівні соціально-економічного, науково-технічного розвитку та порівняно показники даних країн з Україною. Тож для досліджуваних країн притаманним є високий рівень ДВВП (ПКС), індексу розвитку ІКТ, відносно дешевий кошик цін на послуги ІКТ, спостерігаються високі темпи розвитку науки та інновацій, що забезпечують потреби експортно-орієнтованих галузей, а також широкий доступ населення до різних форм навчання. Все це сприяє розвитку

інформатизації суспільства як на внутрішньому, так і на міжнародному рівнях. Україна не входить до найвищих категорій розвитку ІКТ, однак наша держава має неабиякий потенціал для подальшого розвитку інформатизації економіки. Тож дане дослідження на прикладі найкращих за позиціями розвитку ІКТ країн удосконалює ринкові механізми розвитку інформатизації та дозволяє Україні створити свою власну успішну економічну модель розвитку інформатизації суспільства, що сприятиме розширенню та удосконаленню міжнародного співробітництва.

4. Досліджено діяльність та рівень розвитку основних компаній галузі ІТ України як найбільшого сектора ІКТ. Ринок ІТ України в галузі ІКТ представлений невеликою кількістю міжнародних компаній, основними з яких є «Ерам» та «Luxoft». Обидві компанії характеризуються ефективною та прогресуючою діяльністю в Україні, тісно співпрацюючи з низкою іноземних компаній на світовому рівні в умовах глобальної інформатизації суспільства. Проте, враховуючи 100% іноземний капітал майже усіх найбільших підприємств галузі ІКТ, виявляємо, що дана сфера має велику кількість бар'єрів, які на сьогодні стримують стрімкий розвиток сфери ІКТ та заважають створенню належного інвестиційного клімату в Україні.

5. Розроблено сукупність шляхів вдосконалення розвитку ринку ІКТ України на міжнародному (розвиток міжнародного співробітництва, ринкової/економічної конкурентоспроможності та створення стратегії розвитку на прикладі держав-лідерів інформатизації), національному (розробка системних заходів держави, підтримка суб'єктів малого і середнього бізнесу в сфері ІКТ, забезпечення стандартизації сфери ІКТ та інформаційної безпеки) та галузевому (підприємницькому) ((розвиток інфраструктури ІКТ та вдосконалення ринкового середовища) рівнях.

6. Запропоновано економетричну модель оцінки факторів впливу інформаційно-комунікаційного забезпечення на економіку України. Прикладний характер досліджуваної теми є досить недосконалим, тому була створена модель впливу інформаційних чинників розвитку ІКТ на ринок/економіку шляхом використання кореляційно-кластерного аналізу. Модельний аналіз дозволив виявити та визначити кількісні параметри впливу основних інформаційно-комунікаційних чинників на вектор оптимальної траєкторії руху якісного зростання економіки нашої держави, який, у сукупності визначає цільову функцію стратегічного позиціонування країни у світовому господарстві.

7. Створено та охарактеризовано прогностичний аналіз зміни чинників розвитку інформаційно-комунікаційних технологій та їх впливу на ринок/економіку України. Аналіз був проведений в силу того, що, враховуючи швидкість та хаотичність процесів розвитку складових інформаційно-комунікаційних технологій, перед державою постає складність регулювання постійних змін інформатизації економіки. Тому характеристика теперешнього та минулого стану спеціалізованих показників ІКТ за таких умов є недостатньою. В ході дослідження виявлено, що певні показники мають тенденцію до збільшення. Це є позитивним фактором щодо розвитку економіки України в цілому та вказує на пріоритетність напрямів розвитку державної політики в майбутньому. Натомість, більшість показників науково-технічного розвитку, що характеризують МНТС (між. науково технічне співробітництво), зазнають зменшення. Тому, вважаю, в 2016-2020 рр. держава повинна сконцентрувати свою увагу на розвитку МНТС, розробити низку заходів, що будуть сприяти збільшенню науково-технічних показників. Це, в свою чергу, дозволить Україні вийти на новий рівень розвитку міжнародного співробітництва в сфері інформаційно-комунікаційних технологій, що в результаті покращить економіку нашої держави в умовах глобальної інформатизації та інтеграції суспільства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Оболенцева Л.В. Кон'юнктурні дослідження галузевого ринку: підручник / Л.В. Оболенцева; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. –Х.: ХН АМГ, 2010. – 249 с.
2. Пазуха М.Д. Кон'юнктура світових товарних ринків. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 272 с.
3. Андрейченко А.В., Горбаченко С.А., Грінченко Р.В., Карпов В.А., Кучеренко В.Р. Аналіз ринкової кон'юнктури: навчальний посібник.– Одеса: ОНЕУ, 2014.– 345 с.
4. Длігач А. Інтеграційні стратегії у системі маркетингу//Маркетинг в Україні. – №3. – 2010. – С. 9-11.
5. Іляшенко А. Х. Теоретичні основи маркетингового менеджменту // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. – 2009. – № 5. – С. 106-111.
6. Кушнір , В. В. Інформаційні технології - передумова якісної освітньої діяльності / В. В. Кушнір // Управління школою. - 2012. - № 7-9. - С. 85-88 : мал.
7. Литвин, А. Є. Особливості розвитку галузі інформаційних технологій [Текст] / А. Є.Литвин // Актуальні проблеми економіки. - 2011. - № 11. - С. 300-307
8. Сучасні інформаційні засоби навчання : Навчальний посібник / Петро Гороль [та ін.]. - К.: Освіта України, 2007. - 534,[1] с. : граф., табл. - Бібліогр.: с.535.
9. Товканець, Г. В. Інформаційно-комунікаційне забезпечення освітнього процесу / Г. В. Товканець // Актуальні проблеми економіки. - 2009. - № 12. - С. 225-231
10. Проблеми кон'юнктурних досліджень ринків товарів та послуг в Україні. Монографія / Під науковим керівництвом д.е.н., професора Ковальова А.І./ - Одеса: Атлант, 2010. – 266с.

11. Україна и её регионы на пути к инновационному обществу: монограф. / Дубницький В.И., Войнаренко М.П., Ковалев А.И., Колодинский С.Б. - Донецк: Юго-Восток, ЛТД, 2011. – 372 с.
12. КовальовА.І., Карпов В.А., Сментина Н.В. та ін. Стратегія економічного та соціального розвитку Міста Одеси до 2022 року.- Одеса: ТЕК, 2013.- 71 с.
13. Кон'юнктура та ціни світового ринку [навч. –метод. комплекс] /Укл. Бабічева О.І. – Акад. праці соц.Відносин федер. проф. спілок України, 2009. – 24 с.
14. Сталий розвиток - ХХІ століття: управління, технології, моделі. Дискусії 2016: колективна монографія / Андерсон В.М., Балджи М.Д., Баркан В.І. та ін. - Черкаси: видавець Чабаненко Ю., 2016. - 590 с
15. Ковальов А.І., Зверяков М.І., Сментина Н.В. та ін. Стратегія економічного та соціального розвитку Одеської області до 2020 року: монографія / А.І. Ковальов, М.І. Зверяков, Н.В. Сментина та ін. – Одеса: Астропринт, 2011. – 80 с.
16. Герасимчук В. Г., Войтко С. В. Міжнародна економіка: [Навч. посіб.] / В. Г. Герасимчук, С. В. Войтко – К.: Знання, 2009. – 302 с.
17. Будаговська С. Мікроекономіка і макроекономіка: [підручник] / С. Будаговська, О. Кілієвич, І. Луніна. – К.: Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2001. – 316 с.
18. Закон України. Про Національну програму інформатизації від 04.02.1998№74/98-ВР // ВерховнаРадаУкраїни. – Офіц. вид. – К. : Парлам. вид-во, 2002. – 207 с.
19. The Global Information Technology Report 2008–2009[Електрон. ресурс]. – Режимдоступу: <http://www.weforum.org/pdf/gitr/2009/gitr09fullreport.pdf>
20. Сутність інформаційно-комунікаційних технологій [Електрон. ресурс]. – Режим доступу:<http://www.ict.edu.ru/>

21. Інформаційно-комунікаційні технології у зовнішньополітичній діяльності[Електрон. ресурс]. – Режим доступу:<http://uadoc.zavantag.com/text/15850/index-1.html>
22. История развития ИТ [Електрон. ресурс]. – Режим доступу:http://technologies.su/istoriya_razvitiya_it
23. Петров Р. В., Сименко И. А.Информация как ключевой ресурс // Управління підприємством: діагностика, стратегія, ефективність: Матеріали ХУІ Міжнародної науково-практичної конференції– Одеса. – 2012. – с. 44.
24. Проект «Про Програму розвитку сфери інформаційно-комунікаційних технологій в Україні» від 2015 р.[Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://dknii.gov.ua/?q=node/1666>
25. Обладнання в галузі ІКТ. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу:<http://www.business.if.ua/themes/business/material.asp?folder=1984&matID=3147>
26. Обеспечение систем обработки информации программное[Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://minrd.gov.ua/elektronna-zvitnist/platnikam-podatkiv-pro/programne-zabezpechennya-/opz-programne-zabezpechennya/>
27. Сілкова Г.В.Інформаційно-аналітичні дослідження як особливий аспект інформаційної діяльності / Г.В. Сілкова // Українська культура: минуле, сучасне та шляхи розвитку: міжвуз. зб. наук. пр. – Рівне, 2013. – 188-193 с.
28. ІТ-послуги: види, форми, структура[Електрон. ресурс]. – Режим доступу:<http://ituzh.com/statti/8-shcho-take-it-posluha>
29. Складові ІТ-послуги [Електрон. ресурс]. – Режим доступу:<http://wit-group.com.ua/poslygu/it.html>
30. Ромашко С.М. Конспект лекцій з дисципліни «Комп’ютерні мережі і телекомунікації» / С.М. Ромашко – Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2006. – 61с.

31. Офіційний сайт ООН[Електрон. ресурс]. – Режим доступу:<http://www.un.org/ru/development/ict/index.shtml>
32. Дубов Д. В.,. Інформаційне суспільство в Україні: глобальні виклики та національні можливості[посібник] / Д. В.Дубов, М. А.Ожеван, С. Л. Гнатюк – К., НІСД, 2010. –97 с.
33. Чубукова О. Про формування ринку інформаційних продуктів та послуг / О.Чубукова //– Х.:«Економіка України», 2012. – № 9 (11) –с. 86-88.
34. Войтко С. В. Ринок інформаційно-комунікаційних технологій: структура та аналіз / С. В. Войтко, Т. В. Сакалош // Вісн. Нац. ун-ту «Львівська політехніка». – 2007. – № 594. – С. 384-392.
35. Гардоцкий Л. П. Международное сотрудничество по уголовным делам / Л. П. Гардоцкий // Законность. – 2009. – № 6. – С. 61-63.
36. Вотченікова О.В. Міжнародне співробітництво як стратегічний напрям макроекономічного розвитку України / О.В. Вотченікова // Торгівля і ринок України : темат. зб. наук. пр. Вип. 32 / Голов. ред. О.О. Шубін. – Донецьк: ДонНУЕТ, 2011. – 426 с.
37. Суть та особливості науково-технічних відносин[Електрон. ресурс]. – Режим доступу:<http://www.ukrreferat.com/index.php?referat=32477&pg=0>
38. Lipsey R. Technological Shocks: Past, Present and Future [Електроннийресурс] – Режимдоступу : <http://www.sfu.ca/~rlipsey/T&G.PDF>
39. World Economic Forum, The Global Competitiveness Competitiveness Report 2013–2014. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www3.weforum.org/docs/WEF_GlobalCompetitivenessReport_2013-14.pdf
40. Європа та Глобальне інформаційне суспільство. Рекомендації Європейській раді : збірник «Європа на шляху до інформаційного суспільства» / Матеріали Європейської Комісії 2014–2015 рр. – К. : Державний комітет зв'язку та інформатизації України. Вид. «Зв'язок».– 2015.

41. Robert J. Barro & Xavier Sala-i-Martin. «Economic Growth, 2nd Edition», MIT Press Books, The MIT Press.– 2013.– 672pp.
42. ГеєцьВ. М. Пріоритети національного економічного розвитку в контексті глобалізаційних викликів : монографія. У 2 ч. – Ч. 1 / за ред. В. М. Гейця, А. А. Мазаракі. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2008. – 389 с.
43. Економічний дискусійний клуб: Рівень розвитку інформаційно-комунікаційних технологій в Україні та світі[Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://edclub.com.ua/analityka/riven-rozvytku-informaciyno-komunikaciyunyh-tehnologiy-v-ukrayini-ta-sviti>
44. United Nations E-Government Survey 2015. E-Government for the People. Printed at the United Nations, February 2015, New York, 144pp.
45. Manual for Measuring ICT Access and Use by Households and Individuals 2014[Електрон. ресурс]. – Режимдоступу:http://www.itu.int/dms_pub/itu-d/opb/ind/D-IND-ITCMEAS-2014-PDF-E.pdf
46. Porat M. U. The Information Economy. Nine volumes. Office of Telecommunication, US Department of Commerce / M. U. Porat. – Washington, 2013 – 156 с.
47. Booz-Allen-Hamilton. Innovation and Disruption. Real-world solution to cyber callengrs [Електроннийресурс]. – Режимдоступу: <http://www.boozallen.com/>
48. The Net’s sweeping impact on growth, jobs, and prosperity / McKinsey Global Institute. – 2011. – [Електроннийресурс] – Режимдоступу : <http://www.mckinsey.com/>
49. Украина в мире. Обзор международных индексов 2015. Фонд эффективное управление. Официальный сайт Фонда: www.feg.org.ua. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.feg.org.ua/docs/ukraine_inthe_world_2015_rus_web.pdf

50. Основні принципи інформаційної забезпеченості країни [Електрон. ресурс]. – Режим доступу:http://web.znu.edu.ua/lab/mathdep/mme/V/IS_TE/18.html
51. EPSRC: ICT Perspectives on Big Data Analytics Workshop [Електрон. ресурс]. – Режим доступу:
<https://www.epsrc.ac.uk/files/funding/calls/2014/ictperspectivesonbigdataanalytics/>
52. Barney J.B. Gaining and Sustaining Competitive Advantage. / J.B. Barney // Wesley New York: Addison, 2014. – 570 p.
53. OECD Factbook 2014: Economic, Environmental and Social Statistics. – Paris, OECD Publishing, 2014. – 260 p.
54. Cloud computing benefits from telecommunication and ICT perspectives [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: https://www.itu.int/dms_pub/itu-t/opb/fg/T-FG-CLOUD-2012-P7-PDF-E.pdf
55. Rating of countries and regions. Humanities Center [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://gtmarket.ru>. Available at: <http://gtmarket.ru/research/countries-ranking> [in Russian]
56. ВВП на душу населення за ПКС [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/wiki/>
57. Індекс розвитку ІКТ [Електрон. ресурс]. – Режим доступу:<http://economics.unian.ua/transport/731830-ukrajina-posila-67-me-mistse-v-sviti-za-indeksom-rozvitku-informatsiyno-komunikatsiynih-tehnologiy.html>
58. Світовий банк: ВВП на душу ПКС [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://data.worldbank.org/indicator>
59. Measuring the Information Society 2009 –ITU [Електрон. ресурс]. – Режим доступу:http://www.itu.int/ITU-D/ict/publications/idi/material/2009/MIS2009_w5.pdf
60. The World in 2010: ICT Facts and Figures – ITU [Електрон. ресурс]. – Режим доступу:<http://www.itu.int/ITU-D/ict/material/FactsFigures2010.pdf>

61. Measuring the Information Society 2011 – ITU[Електрон. ресурс]. – Режимдоступу: <https://www.itu.int/ITU-D/ict/publications/idi/material/2011/MIS2011-ExecSum-R.pdf>

62. Measuring the Information Society 2012 – ITU[Електрон. ресурс]. – Режимдоступу:http://www.itu.int/en/ITU-D/Statistics/Documents/publications/mis2012/MIS2012_without_Annex_4.pdf

63. Measuring the Information Society 2013 – ITU[Електрон. ресурс]. – Режимдоступу:http://www.itu.int/en/ITU-D/Statistics/Documents/publications/mis2013/MIS2013-exec-sum_R.pdf

64. Measuring the Information Society 2014 – ITU[Електрон. ресурс]. – Режимдоступу:http://www.itu.int/en/ITU-D/Statistics/Documents/publications/mis2014/MIS2014-exec-sum_R.pdf

65. Measuring the Information Society 2015 – ITU[Електрон. ресурс]. – Режимдоступу:http://www.itu.int/en/ITU-D/Statistics/Documents/publications/mis2015/MIS2015-exec-sum_R.pdf

66. КириловаО.В. Інформаційні технології країни як показник інтеграції в інформаційне суспільство: українські реалії [Електрон. ресурс]. – Режимдоступу:<http://www.kyumu.edu.ua/wsc/toms/10/110-113.pdf>

67. Экспорт товаров ИКТ [Електрон. ресурс]. – Режим доступу:<http://unctadstat.unctad.org/ReportFolders/reportFolders.aspx>.

68. Экспорт товаров ИКТ[Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://databank.worldbank.org/data/views/reports/tableview.aspx>

69. Импорт товаров ИКТ[Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://data.worldbank.org/indicator/TM.VAL.ICTG.ZS.UN/countries>

70. Экспорт услуг ИКТ [Електрон. ресурс]. – Режим доступу:<http://data.worldbank.org/indicator/BX.GSR.CCIS.CD>

71. Користувачі інтернету на 100 жителів[Електрон. ресурс]. – Режим доступу:<http://databank.worldbank.org/data/views/reports/tableview.aspx>
72. Абоненти фіксованого широкосмугового Інтернету[Електрон. ресурс]. – Режим доступу:<http://databank.worldbank.org/data/views/reports/tableview.aspx>
73. Абонентів рухомого стільникового зв'язку (на 100 осіб)[Електрон. ресурс]. – Режим доступу:<http://databank.worldbank.org/data>
74. Захищені сервери Інтернету (на 1 млн. чоловік)[Електрон. ресурс]. – Режим доступу:<http://databank.worldbank.org/data/views/reports/tableview.aspx>
75. Найбільші компанії світу[Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://www.forbes.com/global2000/list/#page:1_sort:0_direction:asc_search:_filter:All%20industries_filter:All%20countries_filter:All%20states
76. Високотехнологічного експорту (в поточних доларах США) [Електрон. ресурс]. – Режим доступу:<http://databank.worldbank.org/data/views/reports/tableview.aspx>
77. Високотехнологічні експорту (% від експорту продукції обробної промисловості) [Електрон. ресурс]. – Режим доступу:<http://databank.worldbank.org/data/views/reports/tableview.aspx>
78. Патентні заявки, нерезиденти[Електрон. ресурс]. – Режим доступу:<http://databank.worldbank.org/data/views/reports/tableview.aspx>
79. Патентні заявки, жителі [Електрон. ресурс]. – Режим доступу:<http://databank.worldbank.org/data/views/reports/tableview.aspx>
80. Дослідники в R&D (на мільйон осіб) [Електрон. ресурс]. – Режим доступу:<http://databank.worldbank.org/data/views/reports/tableview.aspx>
81. Науково-технічні статті в журналах[Електрон. ресурс]. – Режим доступу:<http://databank.worldbank.org/data/views/reports/tableview.aspx>
82. Топ 500 університетів[Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.shanghai ranking.com/ARWU2015.html#>

83. Абонент сотовой связи в Украине: желанный клиент или жертва конкуренции [Електрон. ресурс]. – Режим доступу:http://cripo.com.ua/?sect_id=3&aid=165140
84. Кількість абонентів мобільного зв'язку [Електрон. ресурс]. – Режим доступу:<http://databank.worldbank.org/data/views/reports/tableview.aspx>
85. Региональное сотружество в области святи: Сеть операторов связи [Електрон. ресурс]. – Режим доступу:http://www.rcc.org.ru/userdocs/docs/sbornik/Statistical_Yearbook_2014.pdf
86. Рухомий зв'язок в країнах СНД [Електрон. ресурс]. – Режим доступу:http://www.rcc.org.ru/userdocs/docs/sbornik/Statistical_Yearbook_2012.pdf
87. Доходи від послуг зв'язку в країнах СНД за 2014 р. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу:http://www.rcc.org.ru/userdocs/docs/sbornik/Statistical_Yearbook_2012.pdf
88. Інвестиції в ІКТ по країнах СНД [Електрон. ресурс]. – Режим доступу:<http://databank.worldbank.org/data/views/reports/tableview.aspx>
89. Капітальні вкладення в електрозв'язок в країнах СНД [Електрон. ресурс]. – Режим доступу:http://www.rcc.org.ru/userdocs/docs/sbornik/Statistical_Yearbook_2014.pdf
90. Мониторинг взаимных инвестиций в странах СНГ [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.imemo.ru/files/File/ru/conf/2014/09102014/091014.pdf>
91. Найбільші інвестиційні проекти українських компаній в галузі ІКТ в країнах СНД [Електрон. ресурс]. – Режим доступу:<http://www.imemo.ru/files/File/ru/conf/2014/09102014/091014.pdf>
92. Зона обслуговування російських мобільних операторів [Електрон. ресурс]. – Режим доступу:<http://www.eabr.org/>
93. Середня виручка на одного користувача (APRU) і проникнення в 2015 році АС&М Consulting, СА-ІВ [Електрон. ресурс]. – Режим доступу:<http://acm-consulting.com/>

94. Динаміка ринку мобільного зв'язку в Україні консалтингові компанії IKS Consulting та Advanced Communications & Media (AC&M)[Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/20263/1/12-54-60.pdf>

95. Телекомунікаційна компанія «ВимпелКом» [Електрон. ресурс]. – Режим доступу:<http://www.mobileworldlive.com/top-20-global-mobile-operator-groups-by-connections-and-revenue-q1-2013>

96. Абонентська база «ВимпелКом» [Електрон. ресурс]. – Режим доступу:<http://www.vimpelcom.com/>

97. Експорт послуг ІКТ в країнах СНД[Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://data.worldbank.org/indicator/BX.GSR.CCIS.CD>

98. ВВП країн СНД [Електрон. ресурс]. – Режим доступу:<http://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.CD>

99. Форбс. Найбільші ТНК галузі ІКТ [Електрон. ресурс]. – Режим доступу:http://www.forbes.com/global2000/list/#page:1_sort:0_direction:asc_search:_filter:Electric%20Utilities_filter:Russia_filter:All%20states

100. Тищенко В.Ф. Інформаційне суспільство як невід'ємна складова економіки знань// Економічні науки – Харків, 2015. – Випуск 6. – 72-76.

101. DOU: IT-site of Ukraine[Електрон. ресурс]. – Режимдоступу:<http://dou.ua/>

102. Укрстат: Статистика ринкових нефінансових послуг, транспорту, зв'язку та ІКТ. «Стан і розвиток зв'язку в Україні»[Електрон. ресурс]. – Режим доступу: https://ukrstat.org/uk/druk/publicat/Arhiv_u/08/Arch_zva_bl.htm

103. Перелік асоціацій, що діють на ринку ІКТ в Україні[Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://apitu.org.ua/society/it>

104. Research of Global Career: Dynamic of IT-market of Ukraine[Електрон. ресурс]. – Режимдоступу: http://www.globalcareer.eu/ru/blog/research/itanalytics_ukraine/

105. Нужний В. IT-індустрія: розвиток української економіки й талантів [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://itukraine.org.ua/sites/default/files/vytalyu_nuzhnyy.pdf

106. HeadHunter: Барометр ринку праці України 2015 рік [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <https://hh.ua/article/14608>

107. Безугла К.О. Сучасний стан сектору інформаційних технологій України / К.О. Безугла // Економіко-математичне моделювання соціально-економічних систем. – Київ, 2015. – 23-27.

108. LuxoftPersonnel: Аналітичний обзор рынка труда IT-специалистов Украины [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://www.luxoft-personnel.ru/download/Luxoft_Personnel_IT_Analytics_Ukraine_2013.pdf

109. MarketWatch: LuxoftHoldingInc. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.marketwatch.com/investing/stock/lxft/financials>

110. Luxoft: Financial data for investors [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://investor.luxoft.com/Docs>

111. Eram: Financial data for investors [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://investors.epam.com/phoenix.zhtml?c=246986&p=irol-IRHome>

112. Закон України «Про Концепцію Національної програми інформатизації» / Верховна Рада України; Закон від 04.02.1998 – № 75/98-ВР. – Київ, 1998 – [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/75/98-%D0%B2%D1%80>

113. Закон України «Про Національну програму інформатизації» / Верховна Рада України; Закон від 04.02.1998 – № 74/98-ВР. – Київ, 1997 – [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/74/98-%D0%B2%D1%80>

114. Закон України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки» / Верховна Рада України; Закон від

09.01.2007 – № 537-V – Київ, 2007 –[Електрон. ресурс]. – Режим доступу:
<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/537-16>

115. Закон України «Про телекомунікації» / Верховна Рада України; Закон від 18.11.2003 – № 1280-IV – Київ, 2003 –[Електрон. ресурс]. – Режим доступу:
<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1280-15>

116. Закон України «Про державну підтримку розвитку індустрії програмної продукції» / Верховна Рада України; Закон від 16.10.2012 – № 5450-VI – Київ, 2012 –[Електрон. ресурс]. – Режим доступу:
<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5450-17>

117. Про затвердження Національної стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2006– 2015 роки : Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3454-15>Europa-2020.

118. Лист про погодження проекту «Концепції інформатизації охорони здоров'я на 2014–2018 рр.» №1/04-1-937 від 19.14.2013 р. Державного Агентства з питань науки, інновацій та інформатизації України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://uasm.kharkov.ua/download/2013_10/148-154_Konzeptiya_10_sc_P.pdf

119. A European strategy for smart, sustainable and inclusive growth [Електроннийресурс]. – Режим доступу:
<http://ec.europa.eu/eu2020/pdf/COMPLET%20EN%20BARROSO%20%20%20007%20-%20Europe%202020%20-%20EN%20version.pdf>

120. Тези доповідей Міжнар. наукового конгресу "Інформаційне суспільство в Україні", м. Київ, 25–26.10. 2012 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://www.ua.ict-congress.com.ua>

121. MarketWatch: EramSystemsInc/ [Електрон. ресурс]. – Режимдоступу:
<http://www.marketwatch.com/investing/Stock/EPAM?countrycode=US>

122. WolfRam: рорахунок методом кластеризації [Електрон. ресурс]. – Режим доступу:
<https://reference.wolfram.com/language/ref/FindClusters.html>

123. Розрахунок множинної кореляції[Електрон. ресурс]. – Режим доступу:<http://math.semestr.ru/regress/corel.php>

124. Міжнародне співробітництво України з іноземними країнами в області ІКТ[Електрон. ресурс]. – Режим доступу:http://sips.gov.ua/ua/news.html?_m=publications&_t=rec&id=2435